

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

21 maart 2007

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van mevrouw Joke Schauvliege, de heer Patrick Lachaert,
de dames Hilde Crevits en Anne Marie Hoebeke en de heren Bart Martens en Jos Bex –

betreffende de verspreiding van asbest in het milieu

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Rudi Daems, Eloi Glorieux, Jef Tavernier en
Jos Stassen en de dames Mieke Vogels en Vera Dua –

betreffende de verspreiding van asbest in het milieu

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw,
Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de heer Karlos Callens**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert.

Vaste leden:

de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch;

mevrouw Hilde Crevits, de heer Erik Matthijs, de dames Tinne Rombouts, Joke Schauvliege;

de heren Jos Bex, Bart Martens, André Van Nieuwkerke;

de heer Karlos Callens, mevrouw Stern Demeulenaere, de heer Patrick Lachaert.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Felix Strackx, Wim Van Dijck, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer John Vrancken;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goeij, de heren Frans Peeters, Jan Verfaillie;

de heren Jacky Maes, Ludo Sannen, Jo Vermeulen;

de dames Hilde Eeckhout, Dominique Guns, de heer Paul Wille.

Toegevoegde leden:

de heer Rudi Daems;

de heer Mark Demesmaeker.

Zie:

1078 (2006-2007)

- Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Amendementen
- Nr. 3: Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. TOELICHTINGEN.....	4
1. Voorstel van resolutie van mevrouw Joke Schauvliege, de heer Patrick Lachaert, de dames Hilde Crevits en Anne Marie Hoebeke en de heren Bart Martens en Jos Bex betreffende de verspreiding van asbest in het milieu (<i>Parl. St.</i> VI. Parl. 2006-07, nr. 1078/1)	4
2. Voorstel van resolutie van de heren Rudi Daems, Eloi Glorieux, Jef Tavernier en Jos Stassen en de dames Mieke Vogels en Vera Dua betreffende de verspreiding van asbest in het milieu (<i>Parl. St.</i> VI. Parl. 2006-07, nr. 1083/1).....	6
II. BESPREKING	7
1. Algemene standpunten	8
2. Vragen en opmerkingen	9
3. Actieplan asbest van minister Kris Peeters.....	9
III. WIJZIGING VAN DE TEKST	13
IV. EINDSTEMMINGEN	14
TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.....	15

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 8 en 15 februari en 8 maart 2007 het voorstel van resolutie van mevrouw Joke Schauvliege, de heer Patrick Lachaert, de dames Hilde Crevits en Anne Marie Hoebeke en de heren Bart Martens en Jos Bex betreffende de verspreiding van asbest in het milieu (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1078/1*) en het voorstel van resolutie van de heren Rudi Daems, Eloi Glorieux, Jef Tavernier en Jos Stassen en de dames Mieke Vogels en Vera Dua betreffende de verspreiding van asbest in het milieu (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1083/1*).

Deze voorstellen van resolutie vloeien voort uit de hoorzittingen over de verspreiding van asbest in het milieu, die op 19 en 26 oktober en 7 december 2006 in de commissie werden gehouden. Daarover wordt verslag uitgebracht in *Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1051/1*.

I. TOELICHTINGEN

1. Voorstel van resolutie van mevrouw Joke Schauvliege, de heer Patrick Lachaert, de dames Hilde Crevits en Anne Marie Hoebeke en de heren Bart Martens en Jos Bex betreffende de verspreiding van asbest in het milieu (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1078/1*)

Inleiding

De heer *Patrick Lachaert*, voorzitter, herinnert aan de hoorzittingen die de commissie op 19 en 26 oktober en 7 december 2006 organiseerde over de verspreiding van asbest in het milieu. De afspraak om die hoorzittingen te organiseren, werd gemaakt in de plenaire vergadering van 12 juli 2006 naar aanleiding van een motie ingediend tot uitoefening van het recht van onderzoek (*Hand. VI. Parl. 2005-06, nr. 57*). Op 12 januari 2007 bracht de commissie ook een werkbezoek aan een van de betrokken bedrijven.

De hoorzittingen waren voor een aantal commissieleden de aanleiding om de problemen inzake de verspreiding van asbest in het milieu op te lijsten, problemen die zich zowel op gewestelijk als op federaal niveau voordoen. Het voorstel van resolutie

bevat dan ook zowel vragen aan de Vlaamse Regering wat haar eigen bevoegdheden betreft als de aanbeveling om bij de federale regering aan te dringen op bepaalde maatregelen. Daarbij werd erop gelet de Vlaamse bevoegdheden niet te overschrijden. De voorzitter vermeldt wel dat hij het verslag van de hoorzittingen en het voorstel van resolutie heeft bezorgd aan de voorzitter van de Commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en aan de voorzitter van de Kamer.

Knelpunten

Mevrouw *Joke Schauvliege* verwijst op haar beurt naar de hoorzittingen en de discussies die reeds in de commissie hebben plaatsgevonden. Het voorstel van resolutie vertrekt van de overweging dat het carcinogene effect van de blootstelling aan asbest wetenschappelijk bewezen is. Rekening houdend met de lange latentietijd kan een stijging van het aantal asbestkankers worden verwacht tot de periode 2015-2020. Er is in Vlaanderen nog een grote leemte inzake epidemiologisch onderzoek en er gebeurt ook geen registratie van de asbestkankers.

Hoewel op diverse plaatsen wel gegevens worden verzameld en overheidsgebouwen worden gescreend, is er ook geen centraal asbestregister waarin wordt geregistreerd in welke overheidsgebouwen, kantoren, schoolgebouwen en fabrieken asbest aanwezig is. Er is behoefte aan een professionele asbestscreening voor particuliere gebouwen. Daarbij moet worden opgemerkt dat vaste asbest die niet wordt verwerkt op zich niet gevaarlijk is. Bij de verwerking van asbest kunnen echter wel schadelijke vezels vrijkomen.

Een volgende vaststelling die aan de basis ligt van het voorstel van resolutie is dat er behoefte is aan een uniforme erkenning van en vergoeding voor slachtoffers van asbest, zowel voor slachtoffers van professionele blootstelling als van omgevingsblootstelling. Er is ook een bijsturing nodig van de federale wetgeving inzake verjaring van de burgerlijke vordering en de wet op de arbeidsongevallen. Hiervoor is het Vlaamse niveau uiteraard niet bevoegd, maar de resolutie kan wel vragen aan de Vlaamse Regering om bij de federale regering aan te dringen op het bijsturen van de wetgeving. Een andere vaststelling is dat een internationaal verbod op de productie en de commercialisering van asbest vooralsnog ontbreekt.

Wat betreft het Vlaamse niveau is er behoefte aan een laagdrempelige en veilige inzameling van asbestafval en aan een veilige verwerking ervan.

Vragen aan de Vlaamse Regering

Mevrouw Schauvliege licht vervolgens de vragen aan de Vlaamse Regering toe. De indieners vragen dat voldoende middelen worden vrijgemaakt – onder meer via het steunpunt Milieu en Gezondheid – voor een doctoraatsstudie over de invloed van directe blootstelling en omgevingsblootstelling en epidemiologisch onderzoek naar asbest.

De indieners vragen ook werk te maken van een intensieve informatiecampaagne voor particulieren en professionelen. In een folder, die wordt verspreid via de gemeentebesturen, kan bijvoorbeeld aan mensen die een vergunning aanvragen om te verbouwen duidelijke en gerichte informatie worden gegeven over de gevaren van het asbest dat eventueel in of rond de woning aanwezig is.

Er zou een Vlaams meld- en steunpunt voor asbest moeten worden opgericht dat kan informeren en sensibiliseren. Dat gebeurt nu vaak op vrijwillige basis.

Bij elk oriënterend bodemonderzoek zou verplicht moeten worden gezocht naar aanwezigheid van asbest en daarover zou systematisch verslag moeten worden uitgebracht.

De problematiek van de verhardingen met afval van de asbestproductie, de zogenaamde draailingen, is al langer bekend en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) heeft er een project over gestart. Alle plaatsen waar asbest werd gebruikt voor verharding zouden met behulp van de lokale besturen moeten worden geïnventariseerd en gesaneerd.

Een selectief sloopbestek moet worden ingevoerd zodat bij renovatie en afbraak van gebouwen de aanwezige asbest wordt geregistreerd en veilig wordt verwijderd en verwerkt. Een selectief sloopbestek zorgt voor meer controle op de veilige verwerking.

Voor de overdracht van bepaalde risicogebouwen zou een asbestattest moeten worden ingevoerd. Het is dus niet de bedoeling van de indieners om bij elke overdracht van een gebouw een attest verplicht te maken, dat zou geen voorbeeld zijn van administratieve vereenvoudiging. De term risicogebouwen wordt gebruikt om aan te duiden dat aan de hand

van gegevens, zoals de bouwperiode en de aard van het gebouw, kan worden vermoed dat er asbest aanwezig is.

De indieners van het voorstel vragen ook specifiek om onderzoek te verrichten naar de binnenhuislucht-kwaliteit in schoolgebouwen. Kinderen zijn een specifieke doelgroep die de aandacht verdient.

In het technisch onderwijs en beroepsonderwijs, waar de toekomstige vaklieden worden opgeleid, moet voldoende aandacht worden besteed aan de veilige verwijdering en verwerking van asbest.

De Vlaamse Regering wordt gevraagd om in het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen voldoende aandacht te besteden aan asbestafval bij huishoudens.

De inzameling van hechtgebonden asbesthoudend afval op de containerparken zou gratis, laagdrempelig en veilig moeten gebeuren. Een code van goede praktijk voor asbesthoudend afval moet worden opgesteld.

Door middel van een milieubeleidsovereenkomst zou een regeling moeten worden uitgewerkt voor alle actoren, zodat de inzameling en verwijdering van asbest laagdrempelig kan gebeuren. Er wordt gevraagd om in het kader van die milieubeleidsovereenkomst een asbestfonds op te richten dat mede van middelen wordt voorzien door de asbestproducenten of hun rechtsopvolgers, die volgens mevrouw Schauvliege naar rato van hun productiecijfers uit het verleden kunnen bijdragen in het fonds. Het asbestfonds zelf kan onder meer tussenkomen in de kosten van lokale besturen voor de inzameling van asbestafval via de gemeentelijke containerparken en voor de milieuverantwoorde verwerking van dat afval.

Er moet voor voldoende veilige stortcapaciteit worden gezorgd. Een systeem van fiscale stimuli moet de verwijdering van ongebonden asbestafval bij verbouwingen financieel aanmoedigen.

Verder wordt de Vlaamse Regering gevraagd aan te dringen op een internationaal verbod op de productie en het gebruik van asbest. In bepaalde landen wordt nog altijd asbest geproduceerd en gecommercialiseerd en Vlaanderen zou internationaal een signaal kunnen geven door een verbod te vragen.

In het laatste punt van de resolutie wordt de Vlaamse Regering gevraagd bij de federale regering op een aantal initiatieven aan te dringen. De federale rege-

ring zou de nodige maatregelen moeten nemen om de registratie van asbestgelieerde aandoeningen te centraliseren en om de epidemiologie van mesotheliom en andere asbestkankers in kaart te brengen. Een centraal asbestregister voor alle overheidsgebouwen, overheidsinfrastructuur en voor het publiek toegankelijke gebouwen en fabrieksgebouwen waar asbest aanwezig is, moet worden aangelegd. Er is ook nood aan een register van asbesthoudende producten op federaal niveau, gelet op de bevoegdheid voor productnormen.

De slachtoffers van omgevingsblootstelling (slachtoffers in de omgeving van asbestfabrieken of huisgenoten van asbestarbeiders) en de slachtoffers van professionele blootstelling die een beroepsziekte hebben opgedaan, moeten op dezelfde wijze worden vergoed voor alle schade die ontstaan is door de blootstelling aan asbest.

De indieners van het voorstel van resolutie vragen ook, wat de schuldvraag betreft, de invoering van de onverschoonbare fout naar Frans model, zodat slachtoffers die een beroepsziekte hebben opgelopen door de blootstelling aan asbest, altijd worden vergoed.

Een degelijk asbestfonds moet de slachtoffers een vergoeding toekennen die overeenkomt met een vergoeding die ze via burgerrechtelijke weg zouden kunnen verkrijgen, maar dan pas na emotioneel zware processen. Gelet op de lange latentietijd van asbestziekten (dertig tot veertig jaar) zou ook een uitzondering moeten worden ingevoerd op de algemene verjaring van de burgerlijke vordering.

Mevrouw Schauvliege besluit met de hoop dat over de partijgrenzen heen een duidelijk signaal kan worden gegeven aan de slachtoffers van asbest.

2. Voorstel van resolutie van de heren Rudi Daems, Eloi Glorieux, Jef Tavernier en Jos Stassen en de dames Mieke Vogels en Vera Dua betreffende de verspreiding van asbest in het milieu (Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1083/1)

Inleiding

De heer *Rudi Daems* begrijpt uit de toelichting van mevrouw Schauvliege dat de wil aanwezig is om tot een gezamenlijk initiatief te komen. Dat Groen! een

eigen voorstel van resolutie heeft ingediend, is volgens de heer Daems vooral te wijten aan een verschillend standpunt over de draagwijdte van het asbestfonds. Het voorstel van resolutie van de meerderheid is te vaag wat het asbestfonds en de verantwoordelijkheid van de producenten betreft. Het lid zal daar bij de bespreking op terug komen.

In tegenstelling tot het eerder toegelichte voorstel van resolutie, wordt in het voorstel van resolutie van Groen! een historisch overzicht gegeven van wanneer asbest als probleem is gedefinieerd. Er wordt uitdrukkelijk gewezen op de verantwoordelijkheid van zowel de producenten als van de overheid. Verder wordt in de gedrukte toelichting een opsomming gegeven van de schuchtere, maar waardevolle stappen die het beleid al heeft gezet: onder meer door het Uitvoeringsplan bouw- en sloopafval en het nu voorzichtig startende beleid ten aanzien van de containerparken. Er is ook de belangrijke beslissing om de draailingen in de omgeving van Kapelle-op-den-Bos en Willebroek te saneren.

Knelpunten

De indieners wijzen op vijf leemtes in het beleid. Vooreerst is er de manke registratie van de slachtoffers. Ten tweede het lokaliseren van asbest zelf, met andere woorden: waar is nog asbest aanwezig? De overheidsgebouwen worden nu zorgvuldig gescreend, maar bij particuliere woningen gebeurt dat vooralsnog niet.

De volgende vraag is: wie betaalt wat? Hier pleit Groen! uitdrukkelijk om een asbestfonds op te richten door de minister van Leefmilieu en dit mee te financieren door de asbestproducenten naar rato van hun productie in het verleden. Dat is volgens de heer Daems een haalbaar scenario.

Het vierde knelpunt betreft de vergoeding van de slachtoffers. Hoe kunnen de slachtoffers zo goed mogelijk vergoed worden voor de schade die zij hebben opgelopen? De heer Daems wijst op de verantwoordelijkheid van de federale regering. Er is onlangs, via de programmawet van 27 december 2006, een regeling voor het asbestfonds goedgekeurd die patiënten met longkanker als gevolg van asbest lijkt uit te sluiten van een tegemoetkoming van het federale fonds. De foutaansprakelijkheid is daarmee volgens het lid uitgehold door de programmawet.

Een laatste knelpunt is dat internationaal de problematiek nog altijd niet door alle landen wordt erkend. In West-Europa is het bewustzijn over het probleem aanwezig, maar wereldwijd zijn er nog maar 41 landen die hebben ingestemd met een nationaal verbod. In de Verenigde Staten en Canada is asbest nog steeds niet verboden. Canada is bovendien nog steeds de grootste uitvoerder van asbestproducten. Ook Rusland speelt een belangrijke rol. In Zuid-Amerika en Azië wordt asbest nog altijd gebruikt. Vlaanderen en België kunnen zich inzetten als ambassadeur in de internationale strijd tegen asbest.

Vragen aan de Vlaamse Regering

Het voorstel van resolutie van de heer Daems en mede-indieners bevat tien aanbevelingen voor de Vlaamse Regering. De eerste aanbeveling betreft de oprichting van een asbestsaneringsfonds op het Vlaamse niveau. Het fonds zou worden gebruikt voor de financiering van de sanering van probleem-asbest (dus van ongebonden asbest) in particuliere woningen, de uitbouw van een kwaliteitsvolle ontvangstinstallatie voor asbestafval in de gemeentelijke containerparken en een milieuverantwoorde verwerking van het vrijgekomen asbestafval.

De tweede aanbeveling gaat over de detectie van asbest in particuliere woningen. In de toelichting wordt de suggestie gedaan om te werken via de Medisch Milieukundigen en de Logo's (Lokaal Gezondheidsoverleg).

Een derde aanbeveling betreft de oprichting van een Vlaams meld- en steunpunt voor asbest. Een gelijkaardige aanbeveling is opgenomen in het voorstel van resolutie van de meerderheidsfracties.

De vierde vraag aan de Vlaamse Regering gaat over de tegemoetkoming voor de verwijdering van asbest. Indien er asbest wordt aangetroffen in een particuliere woning, is het essentieel dat het op een veilige manier wordt verwijderd, zeker als het gaat om asbest in losse vorm. Wie asbest laat verwijderen door een gespecialiseerde firma zou recht moeten hebben op een tegemoetkoming uit het asbestsaneringsfonds, die twee derde van de totale kostprijs zou bedragen.

De volgende aanbeveling betreft de aanwezigheid van een ontvangstinstallatie voor gebonden asbest in elk gemeentelijk containerpark. Het voorstel van resolutie van mevrouw Schauvliege e.a. bevat een gelijkaardige aanbeveling.

De zesde aanbeveling gaat over het invoeren van een asbestattest, waarin de aanwezige asbest wordt geïnventariseerd, bij de sanering of de overdracht van een particuliere woning. Dat attest zou worden afgeleverd na een asbestscreening, of na sanering door een erkend verwijderaar of bij overdracht van een woning. Deze aanbeveling is gedeeltelijk overgenomen in het voorstel van resolutie van de meerderheidsfracties. Daarin wordt aanbevolen een asbestattest in te voeren bij de overdracht van bepaalde risicogebouwen. Het is de heer Daems echter niet duidelijk of het wel mogelijk is risicogebouwen te identificeren.

De zevende vraag betreft de inventarisatie en sanering van alle plaatsen in het Vlaamse Gewest waar asbest in de bodem zit. Het voorstel van resolutie van de meerderheidsfracties bevat ook een aanbeveling in die zin.

In het achtste punt wordt een onderzoek gevraagd naar asbestverontreiniging in schoolgebouwen. Deze aanbeveling staat ook in het andere voorstel van resolutie, met dat verschil dat voor Groen! het onderzoek moet uitmonden in een concreet actieplan voor de sanering van schoolgebouwen.

De negende aanbeveling betreft de oprichting van een register van asbestziekten en de opname van asbest in het Vlaamse milieu- en gezondheidsonderzoek. De heer Daems verwijst in dit verband naar de hoorzitting van 7 december 2006 met twee Italiaanse epidemiologen. Hij betreurt dat er in het meerderheidsvoorstel enkel wordt gevraagd om bij de federale overheid aan te dringen op het in kaart brengen van de epidemiologie van mesotheliom en andere kankers als gevolg van asbest. Volgens de heer Daems gaat het duidelijk om een Vlaamse bevoegdheid en kan deze taak worden meegenomen in het kader van het steunpunt Milieu en Gezondheid, dat de voorbije jaren al degelijk werk heeft verricht.

De laatste aanbeveling betreft de reeds aangehaalde internationale erkenning van het probleem. Vlaanderen en België kunnen een voorloper zijn in de internationale strijd tegen de productie en het gebruik van asbest.

II. BESPREKING

1. Algemene standpunten

De heer *Rudi Daems* gaat in de bespreking dieper in op de verschillen tussen beide voorstellen van reso-

lutie. Dat Groen! uiteindelijk een eigen voorstel van resolutie heeft ingediend, is vooral te wijten aan een verschillend standpunt over de werking en financiering van het asbestfonds. Het voorstel van resolutie van de meerderheid is volgens het lid te vaag wat het asbestfonds en de verantwoordelijkheid van de producenten betreft. Het lid pleit voor een systeem waarbij een co-verantwoordelijkheid wordt gerealiseerd zoals voor de droogkuissector is gebeurd.

In het voorstel van resolutie van mevrouw Schauvliege e.a. wordt volgens de heer Daems met veel schroom over het verleden gesproken. Uit de hoorzittingen is volgens het lid nochtans duidelijk gebleken dat het probleem van asbest al vijftig jaar gekend is en dat producenten hebben verzuimd om tijdig in te grijpen. Ook de overheid is in deze niet altijd als goede huisvader opgetreden of in ieder geval niet tijdig en alert.

Volgens de heer Daems wordt het grootste knelpunt inzake sanering het detecteren van probleem-asbest in de particuliere woningen. Voor gebonden asbest kan, onder de juiste voorwaarden, een oplossing worden gevonden in de inzameling via de containerparken. Als er ongebonden asbest wordt aangetroffen, moet er volgens het lid een erkend gespecialiseerd bedrijf worden ingeschakeld. Het zou een goede zaak zijn dat de producenten, naar rato van hun productie in het verleden, zouden bijdragen in een fonds dat moet toelaten de particuliere woningen systematisch te screenen en saneren. Die operatie kan worden gespreid over een termijn van 10 tot 20 jaar.

De heer Daems vindt ook andere bepalingen in de resolutie van de meerderheidsfracties vaag, zoals die over risicogebouwen. Het lid betwijfelt dat duidelijk kan worden uitgemaakt in welke gebouwen asbest aanwezig is.

Ook alle aanbevelingen over de registratie van slachtoffers en het epidemiologisch onderzoek zijn volgens de heer Daems te vrijblijvend. De hoorzitting met de Italiaanse epidemiologen heeft de grote meerwaarde van dergelijk onderzoek aangetoond, meer bepaald wat betreft het detecteren en begeleiden van de slachtoffers en onrechtstreeks ook het vergoeden ervan.

Het lid begrijpt niet waarom het epidemiologisch onderzoek wordt doorgeschoven naar de federale overheid. Dergelijk onderzoek sluit volgens het lid aan bij de werkzaamheden van het Vlaamse steunpunt Milieu en Gezondheid.

Terecht wordt gevraagd om bij de federale overheid aan te dringen op het nemen van een aantal maatregelen. De heer Daems hekelt echter dat er op het federale niveau beslissingen worden genomen die diametraal ingaan tegen wat in de resolutie wordt voorgesteld. Het federale fonds is recent uitgebreid tot de omgevingsslachtoffers en dat is positief. De invoering van het principe van de onverschoonbare fout lijkt echter op federaal niveau te worden uitgesloten. De meerderheidspartijen zouden beter meer overleg plegen over de problemen die door het Vlaams Parlement worden gesignaleerd.

Tot slot heeft de heer Daems vragen bij de discrepantie tussen het actieplan asbest van minister Peeters, dat vooral milieuhygiënische maatregelen bevat, en een aantal aanbevelingen in het voorstel van resolutie van de meerderheidsfracties. Het lid meent daarom dat er een soort tweede uitgave van het actieplan asbest moet worden gemaakt om aan de aanbevelingen tegemoet te komen.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* stelt dat Vlaams Belang de mening deelt dat de asbestproblematiek bijzonder ernstig moet worden genomen. De interessante hoorzittingen in de commissie en het werkbezoek aan een bedrijf dat vroeger asbesthoudende producten vervaardigde, hebben logischerwijze geleid tot de voorliggende resoluties. Het lid meent dat de minister in de commissie een toelichting zou moeten geven bij zijn actieplan asbest om duidelijk te maken wat de stand van zaken en de band met de voorstellen van resolutie is (cf. infra).

2. Vragen en opmerkingen

De heer *Rudi Daems* heeft, naast zijn algemene bedenkingen, nog opmerkingen bij de vragen aan de Vlaamse Regering in het voorstel van resolutie van de meerderheid. Het maken van een doctoraatsstudie over de invloed van directe blootstelling en omgevingsblootstelling, zoals in 1° wordt gevraagd, acht het lid eigenlijk overbodig vermits alle gegevens daarover beschikbaar zijn. Er moeten nu vooral concrete acties komen.

De heer *Patrick Lachaert* repliceert dat tijdens de hoorzittingen door professor Ben Nemery van de KU Leuven werd gepleit voor een doctoraatsstudie.

Volgens de heer *Rudi Daems* is de aanbeveling over het invoeren van een asbestattest bij de overdracht van bepaalde risicogebouwen, in 7° van het voorstel

van resolutie, een afgeslankte versie van het voorstel om een veralgemeend attest in te voeren. Hij pleit ervoor om het asbestattest bij de overdracht van woningen te integreren in andere attesten.

In 8°, dat handelt over het onderzoek naar de binnenhuisluchtkwaliteit in schoolgebouwen, ontbreekt volgens de heer Daems een concreet actieplan.

De aanbeveling in 11° sluit aan bij het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen, dat stelt dat goede recipiënten tegen 2008 voor alle Vlaamse gemeenten moeten worden uitgebouwd. Het blijft volgens de heer Daems echter onduidelijk wat met los asbest moet gebeuren. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) heeft terecht gezegd dat ongebonden asbest niet kan worden ingezameld via gemeentelijke containerparken. Daarom moet de particulier hulp worden geboden indien bij de sanering van zijn woning een gespecialiseerde verwijderingsfirma moet worden ingeschakeld.

De formulering over het asbestfonds in 12° blijft volgens de heer Daems dus erg vaag. Het lid begrijpt ook niet waarom het instrument milieubeleidsovereenkomst zou worden gehanteerd. Bij de bespreking van de evaluatieverslagen van de milieubeleidsovereenkomsten in de commissie zijn de beperkingen van dit instrument al gebleken. Die hebben onder meer te maken met het vrijwillige karakter van een dergelijke overeenkomst. De heer Daems pleit voor een meer forse aanpak.

Het is voor het lid niet duidelijk wat in 14° met fiscale stimuli wordt bedoeld. De formulering in 15° betreffende het aandringen op een internationaal verbod op de productie en het gebruik van asbest is te sterk afgezwakt, vindt de heer Daems. Zijn bedoeling is dat Vlaanderen en België echt een voorloper zouden zijn in de internationale strijd tegen de productie en het gebruik van asbest. Daar kan internationaal een grote sensibilisatiecampagne rond worden opgebouwd, zoals ook gebeurde in de strijd tegen de antipersoonsmijnen bijvoorbeeld.

Ook mevrouw *Marleen Van den Eynde* heeft nog een aantal concrete vragen bij het voorstel van resolutie van de meerderheidsfracties en bij het actieplan van de minister. Het lid sluit zich aan bij de opmerking van de heer Daems bij 1°. Is bijkomend onderzoek wel noodzakelijk? Via een professor die samenwerkt met het steunpunt Milieu en Gezondheid heeft het lid vernomen dat er wereldwijd al zoveel onderzoeken en studies werden uitgevoerd dat bijkomend onderzoek overbodig lijkt.

Er wordt in 2° een intensieve informatiecampagne gevraagd. OVAM heeft echter reeds twee folders verspreid. Zijn bijkomende folders, gericht op andere doelgroepen, volgens de minister wel noodzakelijk? Is het zinvol de alarmklok te luiden over heel Vlaanderen voor een probleem dat zich vooral situeert in de buurt van een aantal voormalige asbestverwerkende bedrijven?

Het lid heeft geen probleem met het pleidooi voor een Vlaams meld- en steunpunt in 3°. Er is echter nog veel onduidelijkheid over de informatie opgenomen in de bestaande registraties. Kan asbest niet worden meegenomen in de bestaande databanken?

Wat betreft het in 8° gevraagde onderzoek naar de binnenhuisluchtkwaliteit in scholen, is het volgens mevrouw Van den Eynde de vraag of dit onderzoek in het kader van de asbestproblematiek moet gebeuren. Het lijkt onwaarschijnlijk dat er asbestvezels aanwezig zijn in de binnenhuislucht van scholen, tenzij er afbraakwerken gebeuren.

In 13° wordt voldoende stortcapaciteit gevraagd. Wat betekent voldoende? Betekent dit dat er momenteel onvoldoende capaciteit aanwezig is om de huidige stroom asbestafval te verwerken?

Ook mevrouw Van den Eynde vindt de formulering in 14° over fiscale stimuli vaag. Voor wie zijn de stimuli bedoeld? Voor de particulieren die asbest uit de eigen woning verwijderen of laten verwijderen?

In 16° wordt aan de federale regering gevraagd om een degelijk asbestfonds uit te werken. Hoe bekijkt de minister de financiering en werking van het asbestfonds? Uit de discussie over de sanering van bodemverontreiniging veroorzaakt door lekkende stookolietanks van particulieren is gebleken dat het overleg daarover met de andere gewesten erg moeizaam verloopt. Wat is de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering hierin?

Dat er nog geen register is van asbesthoudende producten, toont volgens mevrouw Van den Eynde aan dat het federale productbeleid faalt.

3. Actieplan asbest van minister Kris Peeters

Op vraag van de commissie geeft de heer *Kris Peeters*, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, een toelichting bij het actieplan asbest.

Het actieplan, dat op 24 januari 2007 werd bekendgemaakt, bespreekt de risicosituaties en schuift 23 acties naar voor. Die acties kunnen worden opgedeeld in drie grote luiken: de burger informeren, de gemeenten ondersteunen, het risico op contact met asbest beperken.

De minister zal het eerst hebben over de sensibilisatiecampagne. De brochure 'Asbest in en om het huis' is geactualiseerd en opnieuw verspreid (actie 1). De brochure 'Asbest bij land- en tuinbouwbedrijven' is gedrukt en wordt intussen ook verspreid (actie 4). Land- en tuinbouwers worden immers vaak geconfronteerd met asbest bij het afbreken van oude stallen of andere gebouwen.

De minister wil ook de containerparkwachters aanmoedigen om de bestaande opleiding te volgen, zodat ze weten hoe ze met asbest moeten omgaan (actie 11). Ook het ondersteunen van de technologische ontwikkelingen voor de vernietiging van asbesthoudende afvalstoffen is voor de minister heel belangrijk (actie 22).

Andere acties hebben betrekking op de aanpassing van de wetgeving. Vaak beschermt de wet wel de werknemers, maar zelfstandigen of particulieren niet in dezelfde mate. Het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunningen (Vlarem) bevat niet de juiste bepalingen, een aanpassing voor de eenmansbedrijven dringt zich op (actie 2). De minister plant ook een verbod op reiniging onder hoge waterdruk, het gebruik van luchtcompressoren en van mechanische werktuigen met grote snelheid bij asbesthoudende materialen (actie 3). Voorts zal de selectieve sloop in de bouwvergunning worden opgenomen (actie 8). Ook de luchtkwaliteitsnormen in Vlarem II zullen worden aangepast (actie 21).

De minister wil ook de gemeenten ondersteunen. Actie 6 betreft de sanering van asbesthoudende gronden. In sommige regio's verwijdt de OVAM samen met het bedrijf de asbestdraailingen. Ook het gebruik van gekeurd puingranulaat is een belangrijke actie (actie 10). Het plaatsen van containers voor asbestcementshoudende afvalstoffen (actie 14) beantwoordt ook aan vragen die reeds in de commissie werden gesteld.

De minister plant dus ook bodemsaneringsacties, onder meer de sanering van asbestcementdraailingen in Willebroek, Kapelle-op-den-Bos en omgeving. De met asbest verontreinigde bodems zullen op basis

van een prioriteitenlijst gesaneerd worden (actie 16). Er komt ook een raamcontract voor opruiming wanneer onverwacht asbesthoudende afvalstoffen worden aangetroffen (actie 17). Voorts zullen een risico-evaluatieconcept en een bodemsaneringnorm voor asbest ontwikkeld worden (actie 20).

De volgende actiepunten handelen over bouw- en sloopafval. De minister wil een selectief sloopbestek introduceren in de standaardbestekken (actie 7) en zal een code van goede praktijk voor omgaan met asbestcement op stortplaatsen, containerparken en in sorteerinrichtingen opstellen (actie 9). Om ervoor te zorgen dat het asbest zo snel mogelijk op een goede manier ingezameld wordt, is er sinds 1 januari 2007 een nulheffing voor het storten van asbestafval (actie 15).

Twee acties betreffen het storten van asbestafval. Er komt ook een code van goede praktijk in verband met wettelijke bepalingen voor storten van asbestcementafval (actie 18). Een test, opgenomen in het Compendium voor monsterneming en analyse, om de aanwezigheid van asbestvezels in een afvalstof te bepalen, zal worden toegepast (actie 19).

Er is ook overleg met Federale Overheidsdienst Tewerkstelling over de naleving van de wettelijke bepalingen van de 'Codex over welzijn op het werk' op de containerparken (actie 12).

Twee andere acties hebben betrekking op de handhaving. Bij de uitvoering van het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007 zal een container voor asbestcementshoudende afvalstoffen op containerparken verplicht worden (actie 13). Tot slot komt er ook meer controle op het vervoer van asbesthoudende afvalstoffen (actie 23).

De minister gaat verder in op enkele vragen die werden gesteld bij het actieplan en het voorstel van resolutie. Een subsidie voor de verwijdering van asbest door deskundigen uit particuliere woningen maakt geen deel uit van het actieplan, een volledige inventaris van alle asbesthoudende stoffen in een woning evenmin. Dergelijke inventaris zou te omslachtig zijn en te veel administratieve beslommingen met zich meebrengen.

Op het federale niveau is er een initiatief genomen om het asbestfonds uit te breiden tot de zogenaamde nabijheidslachtoffers, dus de slachtoffers buiten de werknemer/werkgeversrelatie. De minister heeft

begrepen dat alle bedrijven dat fonds zullen stijven. Ook het federale niveau kon blijkbaar de bedrijven die asbest hebben geproduceerd, of op een andere manier tot de vervuiling hebben bijgedragen, niet meer identificeren en aanspreken.

De minister heeft recent (februari 2007) de asbestproducenten uitgenodigd om hun standpunt te kennen. Het asbestfonds maakt geen deel uit van het actieplan, maar de minister wil wel weten wat de bedrijven zelf erover denken. Een tweede gesprek is gepland om na te gaan wat de mogelijkheden zijn. Het asbestfonds is immers wel een onderdeel van het voorstel van resolutie.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* vindt het een duidelijk actieplan dat tegemoet wil komen aan de problematiek en tevens aan een aantal punten uit het voorstel van resolutie. In het actieplan zijn alle betrokken sectoren vermeld, alleen de verspreiding van de informatie is te beperkt. De federale en Vlaamse overheid zullen brochures verspreiden. De spreker denkt echter dat een doelgroep uit het oog verloren wordt. Zo wordt de land- en tuinbouwsector geïnformeerd, maar de vraag is of dat voldoende is om de particuliere liefhebbers, die bijvoorbeeld paardenstallen of duiventillen met asbesthoudende daken hebben, te bereiken. Ze stelt dan ook voor dat de Vlaamse overheid een televisiespotje over de gevaren van asbest maakt. In dat spotje zouden de producten die asbest kunnen bevatten, getoond worden. De overheid kan zo een grotere doelgroep bereiken.

Minister *Kris Peeters* antwoordt dat de brochures werden gericht op de sectoren die het meest met asbesthoudend materiaal geconfronteerd worden. Ongeveer 51.000 brochures over asbest in land- en tuinbouwbedrijven zijn al verspreid. De minister wil zeker nagaan of hij zich moet richten tot andere doelgroepen. Het voorstel van een televisie- of radiospotje zal hij onderzoeken. De media heeft terecht al veel aandacht besteed aan het asbestprobleem, de bevolking is dus al gesensibiliseerd. Hij wijst op het risico van overdrijving waardoor het doel ook niet bereikt wordt.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* heeft het vervolgens over de verwijdering van het asbesthoudende afval. Er zijn wel verwerkingstechnieken maar die zijn te duur, daarom wordt een groot deel van het afval gestort. Recent was er nog een betoging in de omgeving van Ronse tegen de inrichting van een stort met asbesthoudende afvalstoffen in de buurt

van een natuurgebied. Asbesthoudend afval storten kan volgens het lid heel gevaarlijk zijn, de vezels kunnen immers wegwaaien, wat zorgt voor begrijpelijke angstreacties van de omwonenden. Op welke manier wil de minister met die storten omgaan? Hoeveel stortplaatsen zijn nodig? De indieners van het voorstel van resolutie vragen immers voldoende stortcapaciteit. Zijn weliswaar dure verwerkingsinstallaties niet beter dan stortplaatsen, die op termijn allicht ook problemen zullen veroorzaken?

Minister *Kris Peeters* heeft begrip voor de bezorgdheid van de omwonenden wanneer een dergelijke stortplaats wordt gepland. Het dossier van het klasse 3-stort te Ronse ligt nu bij de bestendige deputatie. Belangrijk bij de uitbating van een asbeststortplaats is dat de asbesthoudende stoffen goed afgedekt worden. De minister gaat ervan uit dat de regels van Vlaamse gevolgd worden.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* vindt in het actieplan niets terug over asbestvervangende producten. Ze heeft daarover een amendement bij het voorstel van resolutie. Het lid heeft vernomen dat bepaalde asbestvervangende producten dezelfde naaldstructuur hebben als asbest zelf en dat het beter is daar voorzichtig mee om te springen.

Minister *Kris Peeters* zegt dat vroeger de asbesthoudende producten geroemd werden, onder meer voor hun bijdrage tot de brandveiligheid. Later heeft men de nadelen ervan ondervonden. Productnormering is echter geen Vlaamse bevoegdheid, maar ressorteert onder de bevoegdheid van federaal minister van Leefmilieu Bruno Tobback.

De heer *Rudi Daems* meent dat de minister in zijn actieplan terecht aandacht besteedt aan een milieuhygiënische omgang met asbest door particulieren. De secure maatregelen die de federale overheid oplegt voor de omgang met asbest in haar gebouwen, zou ook verantwoord zijn in bepaalde particuliere woningen, meer bepaald in die woningen waar de visu kan worden vastgesteld dat het niet enkel gaat om gebonden asbest, maar ook om ongebonden en dus probleemmasbest. Het lid blijft dan ook pleiten voor een financiële tussenkomst voor het verantwoord verwijderen van probleemmasbest in particuliere woningen.

Ook VVSG reageert volgens de heer Daems in dezelfde zin als het gaat om de ontvangstinstallatie op de containerparken. De vereniging heeft geen problemen met containers voor niet-probleematisch

asbest, maar wil geen opslag van probleemasbest op de containerparken. Omdat er tot op heden nog geen regeling is, zullen particulieren ook dat probleemasbest dumpen in containerparken, met alle mogelijke risico's. Dat is een belangrijk minpunt van het actieplan van de minister maar ook van het voorstel van resolutie van de meerderheidspartijen.

Een tweede minpunt is het gebrek aan responsabilisering van de asbestproducerende bedrijven. Het verbaast de spreker dat alle bedrijven een bijdrage zullen leveren aan het federale asbestfonds omdat de verantwoordelijken niet kunnen worden gedetecteerd. Tijdens het werkbezoek aan Eternit is volgens het lid gebleken dat het perfect mogelijk is om het aandeel van elke asbestproducent te bepalen.

De fractie van de heer Daems wil dat er minstens bij de overdracht van een woning een inventaris of een soort asbestattest aan de koper wordt afgeleverd. Dat vergt niet noodzakelijk een zware administratieve procedure maar kan in de bestaande procedures en attesten geïntegreerd worden.

De minister is reeds op deze minpunten ingegaan. De heer Daems wil daar nog een belangrijke bezorgdheid over milieu en gezondheid aan toevoegen. In het asbestactieplan van de minister staat voorlopig niets vanuit deze invalshoek. In de commissie wordt enerzijds gesuggereerd om de potentiële slachtoffers meer epidemiologisch in kaart te brengen en anderzijds een monitoring of een gezondheidsonderzoek uit te voeren. De spreker vindt dat de minister daar, eventueel samen met de Vlaamse minister van Volksgezondheid, aandacht aan moet besteden.

Dat brengt de heer Daems bij de verhouding tussen het voorstel van resolutie en het actieplan. Het voorstel van resolutie bevat meer aandachtspunten dan het actieplan, ook binnen de Vlaamse bevoegdheden. Komt er, als het voorstel van resolutie van de meerderheidsfracties goedgekeurd wordt, een aanpassing van het actieplan?

De heer *Patrick Lachaert* laat opmerken dat het voorstel van resolutie en het actieplan van de minister weliswaar gelijktijdig bekend zijn gemaakt maar dat het op zich staande initiatieven blijven. Beide documenten zijn afzonderlijk opgesteld in december 2006 en gebaseerd op de gegevens die toen beschikbaar waren. Het voorstel van resolutie is gebaseerd op de hoorzittingen in de commissie en bevat die elementen die voor de meerderheidsfracties belangrijk zijn.

Minister *Kris Peeters* bevestigt dat zowel zijn kabinet als het parlement zich tegelijkertijd gebogen hebben

over het asbestprobleem. Beide initiatieven hebben elkaar gekruist. De minister heeft geprobeerd om zoveel mogelijk overwegingen die in het parlement werden gemaakt in zijn actieplan te verwerken.

Het actieplan telt weliswaar 23 actiepunten maar omvat niet alles. Bijkomende acties zullen misschien nodig zijn. Gezien de ernst van het probleem wil de minister snel optreden, maar hij sluit geen bijkomende maatregelen uit. Hij zal proberen om de aanbevelingen van het parlement zoveel mogelijk in beleid om te zetten.

Momenteel is er geen financiële ondersteuning voor particulieren die probleemasbest uit hun woning laten verwijderen. Er is echter nog overleg gepland met de asbestproducenten. De minister wil niet vooruitlopen op de resultaten daarvan. De minister stelt alleen maar vast dat de federale overheid er niet in geslaagd is om een bepaalde groep bedrijven aan te duiden om het federale asbestfonds te stijven, waardoor nu alle bedrijven een bijdrage moeten leveren. Dat toont aan dat het niet eenvoudig is om een groep producenten of invoerders te viseren. Drie van de vijf voormalige producenten zijn failliet gegaan.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* herhaalt haar vraag over het bijkomend onderzoek dat door de indieners van het voorstel van resolutie gevraagd wordt. Het steunpunt Milieu en Gezondheid zou menen dat er al voldoende onderzoek verricht is en dat bijkomend onderzoek overbodig is. Hoe denkt de minister daar over? Over het Vlaamse meld- en steunpunt wil het lid weten of er een Vlaams kankerregistratiepunt of een gelijkaardige databank bestaat. Kan asbest daarin worden opgenomen of moet er een apart registratienetwerk komen?

Hoe wordt asbesthoudend afval eigenlijk verwijderd? In het actieplan wordt verwezen naar een procédé dat wordt toegepast in Frankrijk. Moet er na deze verwerking nog afval gestort worden op de vijf monostortplaatsen? Blijft het afval even gevaarlijk na verwerking?

De *minister* antwoordt dat het afval in het vermelde procédé verglaasd wordt zoals andere, nog problematische afvalstoffen. De verglazingstechniek of vitrificatie is eigenlijk vergelijkbaar met de Vlaamse behandelingswijze van los asbest, dat ingebed wordt in een cementstructuur, alleen is verglazing wellicht nog iets steviger. In principe is daarmee het risico van het opwaaien van asbestvezels bezworen.

De minister stelt verder dat de hoorzitting voldoende aangetoond heeft dat er geen discussie meer

is over de risico's verbonden aan asbestblootstelling. Daarom staat er in het actieplan ook geen bijkomend onderzoek naar de invloed van directe en omgevingsblootstelling. Als het voorstel van resolutie vraagt om bijkomend studiewerk, zal hij aan het steunpunt Milieu en Gezondheid vragen om de behoefte aan dergelijk onderzoek te evalueren en, indien nodig, een bijkomende opdracht uit te schrijven.

In 2005 werd op federaal niveau de Private Stichting Kankerregistratie opgericht, die ook voor Vlaanderen de organisatie van de kankerregistratie coördineert. De Vlaamse Gemeenschap financiert een deel van de werking van die stichting. Daarvoor werd er een akkoord afgesloten met de federale overheid en de Franse Gemeenschap. De opvolging ervan behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Op dit ogenblik is de stortcapaciteit volgens de minister voldoende. De raming is dat de volgende veertig jaar er jaarlijks 50 tot 60.000 ton asbestcementafval zal vrijkomen. Ten gevolge van de implementatie van de Europese richtlijn over stortplaatsen in Vlarem, geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2006, moet asbesthoudend afval op specifieke stortplaatsen of in specifieke cellen van een stortplaats worden gestort. Voorheen mocht asbestcementafval samen met andere inerte afvalstoffen op een stortplaats van categorie 3 gestort worden. De Vlaamse overheid moet er wel over waken dat er op termijn voldoende stortcapaciteit voor asbesthoudend afval beschikbaar blijft.

III. WIJZIGING VAN DE TEKST

Bij het voorstel van resolutie van mevrouw Joke Schauvliege, de heer Patrick Lachaert, de dames Hilde Crevits en Anne Marie Hoebeke en de heren Bart Martens en Jos Bex betreffende de verspreiding van asbest in het milieu (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1078/1*) worden amendementen ingediend. De amendementen met de nummers 1 tot 3 voorgesteld door de heer Mark Demesmaecker, mevrouw Joke Schauvliege, de heer Patrick Lachaert, mevrouw Hilde Crevits en de heren Bart Martens en Jos Bex zijn gepubliceerd in *Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1078/2*. De amendementen met de nummers 4 tot 6 voorgesteld door mevrouw Marleen Van den Eynde en de heer Stefaan Sintobin zijn gepubliceerd in *Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1078/3*.

Amendement nr. 4 van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heer Stefaan Sintobin strekt ertoe in de tweede streep, 1° schrappen.

Er is volgens mevrouw *Marleen Van den Eynde* reeds heel veel onderzoek gebeurd, zowel op nationaal als internationaal vlak, over de gevaren en de invloed van directe blootstelling en omgevingsblootstelling aan asbest. Bijkomend onderzoek is niet noodzakelijk.

Dit amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Amendement nr. 1 voorgesteld door de heer Mark Demesmaecker, mevrouw Joke Schauvliege, de heer Patrick Lachaert, mevrouw Hilde Crevits en de heren Bart Martens en Jos Bex strekt ertoe in de tweede streep, 6° te vervangen door wat volgt:

“6° een selectief sloopbestek in te voeren dat frequent wordt geëvalueerd en getoetst aan de internationale evolutie inzake beste beschikbare (sanerings)technieken zodat bij renovatie en afbraak de aanwezige asbest wordt geregistreerd, veilig en milieuvriendelijk wordt verwijderd en vooral veilig en milieuvriendelijk wordt verwerkt;”.

De heer *Mark Demesmaecker* stelt dat er op internationaal vlak inzake het slopen of verbouwen van asbesthoudende gebouwen en het verwijderen van asbest een voortdurende zoektocht is naar betere technieken. De kennis en praktijk evolueren voortdurend en er wordt consequent verder gezocht. Het is evident dat het Vlaamse Gewest deze evoluties permanent moet opvolgen en in voorkomend geval moet implementeren. Het gevraagde sloopbestek moet dus aan de toets van de beste beschikbare technieken (BBT) voldoen en mag geen statisch gegeven zijn.

Dit amendement wordt aangenomen met 13 stemmen.

Amendement nr. 2 van de heer Mark Demesmaecker, mevrouw Joke Schauvliege, de heer Patrick Lachaert, mevrouw Hilde Crevits en de heren Bart Martens en Jos Bex strekt ertoe in de tweede streep, 11°, de woorden “werk te maken van een code van goede praktijk” te vervangen door “werk te maken van een code van goede praktijk en een op Vlaams niveau

ingerichte en aangestuurde praktijkopleiding voor de werknemers op de containerparken”.

De heer Demesmaeker licht toe dat een code van goede praktijk alleen niet volstaat om het doel te bereiken. Er moet ook worden ingezet op sensibilisatie en een praktijkgerichte opleiding van het betrokken personeel bij gemeenten en intercommunales.

Dit amendement wordt aangenomen met 13 stemmen.

Amendement nr. 3 van dezelfde indieners strekt ertoe in de tweede streep, 13° te vervangen door wat volgt:

“13° met het oog op de verdere afbouw van het storten van afvalstoffen, blijvend prioriteit te geven aan verwerkingstechnieken van asbest die gericht zijn op recuperatie mits zij economisch verantwoord zijn; daarom de internationale evolutie ter zake blijvend op te volgen en het onderzoek ter zake te stimuleren en slechts bij ontstentenis van dergelijke technieken voor voldoende veilige stortcapaciteit te zorgen;”.

De heer Demesmaeker verwijst naar de ladder van Lansink. Daarop staan in volgorde van afnemende milieuvriendelijkheid: preventie, hergebruik, recycling, verbranden en storten van afval. Storten en verbranden zijn algemeen aanvaard als de vanuit milieuverantwoordelijk oogpunt slechtste oplossingen. In het buitenland zijn er verschillende technieken in ontwikkeling of in gebruik die ook economisch haalbaar blijken te zijn en leiden tot recupereerbare (bouw)stoffen. Ook het Vlaamse Gewest moet blijvend oog hebben voor verwerkingstechnieken van asbest die gericht zijn op recuperatie en moet het onderzoek daarover stimuleren.

Dit amendement wordt aangenomen met 13 stemmen.

Amendement nr. 5 van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heer Stefaan Sintobin strekt ertoe aan de tweede streep een 15°bis toe te voegen, dat luidt als volgt:

“15°bis de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen bij het aanwenden van asbestvervangende producten;”

Vermits onder meer keramische vezels dezelfde naalddestructuur bezitten als asbest moet volgens mevrouw

Marleen Van den Eynde zeer verantwoord worden omgegaan met asbestvervangende producten.

Dit amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Amendement nr. 6 van dezelfde indieners strekt ertoe aan de tweede streep, 16°, een streepje toe te voegen, dat luidt als volgt:

“– uitgebreid productonderzoek te doen naar asbestvervangende producten;”.

Vermits de gevaren van asbest en de gevolgen ervan vele jaren later pas merkbaar zijn, is het volgens mevrouw Van den Eynde aangewezen om asbestvervangende producten op hun veiligheid te toetsen.

Dit amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

IV. EINDSTEMMINGEN

Het gewijzigde voorstel van resolutie van mevrouw Joke Schauvliege, de heer Patrick Lachaert, de dames Hilde Crevits en Anne Marie Hoebeke en de heren Bart Martens en Jos Bex betreffende de verspreiding van asbest in het milieu (*Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 1078/1) wordt aangenomen met 13 stemmen.

Het voorstel van resolutie van de heren Rudi Daems, Eloi Glorieux, Jef Tavernier en Jos Stassen en de dames Mieke Vogels en Vera Dua betreffende de verspreiding van asbest in het milieu (*Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 1083/1) wordt verworpen met 13 stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Karlos CALLENS

Patrick LACHAERT

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat:

- 1° het carcinogene effect van de blootstelling aan asbest wetenschappelijk bewezen is;
- 2° een stijging van het aantal asbestkankers wordt verwacht tot 2015-2020;
- 3° er geen epidemiologisch onderzoek gebeurt, en ook geen registratie van de asbestkankers;
- 4° er geen centraal asbestregister bestaat waarin geregistreerd wordt in welke overheidsgebouwen, kantoren, schoolgebouwen en fabrieken asbest aanwezig is;
- 5° er behoefte is aan een professionele asbestscreening voor particuliere gebouwen;
- 6° er behoefte is aan een uniforme erkenning van en vergoeding voor slachtoffers van asbest (zowel voor de slachtoffers die tijdens hun werk aan asbest werden blootgesteld als voor de slachtoffers van omgevingsblootstelling);
- 7° er een bijsturing nodig is van de federale wetgeving inzake verjaring en de wet op de arbeidsongevallen;
- 8° een internationaal verbod op de productie en de commercialisering van asbest ontbreekt;
- 9° er behoefte is aan een veilige inzameling en verwerking van asbestafval;

– vraagt de Vlaamse Regering:

- 1° middelen vrij te maken – onder meer via het steunpunt Milieu en Gezondheid – voor een doctoraatsstudie over de invloed van directe blootstelling en omgevingsblootstelling aan asbest en epidemiologisch onderzoek naar asbest;
- 2° werk te maken van een intensieve informatiecampagne voor particulieren en professionals, waarbij mensen die een bouw- of verbouwvergunning aanvragen een heel

gerichte folder krijgen over de gevaren van asbest;

- 3° een Vlaams meld- en steunpunt voor asbest op te richten, dat kan informeren en sensibiliseren. Dat steunpunt kan asbestscreeningen verrichten in particuliere gebouwen;
- 4° verplicht te stellen dat bij elk oriënterend bodemonderzoek ook naar de aanwezigheid van asbest wordt gezocht en dat daarover systematisch verslag wordt uitgebracht;
- 5° alle plaatsen waar asbest gebruikt werd voor verharding (onder andere asbestdraailingen) met de hulp van de lokale besturen te inventariseren, te saneren en de particuliere eigenaars te beschouwen als onschuldige bezitters, zoals nu al gebeurt in Kapelle-op-den-Bos, Wilbroek, Mechelen, Londerzeel en Grimbergen;
- 6° een selectief sloopbestek in te voeren dat frequent wordt geëvalueerd en getoetst aan de internationale evolutie inzake beste beschikbare (sanerings)technieken zodat bij renovatie en afbraak de aanwezige asbest wordt geregistreerd, veilig en milieuvriendelijk wordt verwijderd en vooral veilig en milieuvriendelijk wordt verwerkt;
- 7° voor de overdracht van bepaalde risicogegebouwen een asbestattest in te voeren waarbij de aanwezigheid van asbest wordt geïnventariseerd, en na te gaan hoe dat kan worden gekoppeld aan een eventuele invoering van een as-built-atteest of het bestaande bodemattest;
- 8° onderzoek te verrichten naar de binnenhuisluchtkwaliteit in schoolgebouwen;
- 9° in het technisch onderwijs en in het beroeps-onderwijs aandacht te besteden aan de asbestproblematiek en aan de veilige verwerking van asbest;
- 10° in het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen aandacht te besteden aan asbestafval bij de huishoudens;
- 11° de inzameling van hechtgebonden asbesthoudend materiaal op de containerparken gratis,

laagdrempelig en veilig te laten gebeuren en werk te maken van een code van goede praktijk en een op Vlaams niveau ingerichte en aangestuurde praktijkopleiding voor de werknemers op de containerparken, zodat zowel particulieren, gemeenten en personeel veilig met asbesthoudend afval kunnen omgaan;

12° door middel van de milieubeleidsovereenkomst een regeling uit te werken voor alle actoren, zodat de inzameling en verwijdering van asbest heel laagdrempelig kan gebeuren; in dat kader een asbestfonds op te richten dat mede van middelen voorzien wordt door de asbestproducenten of hun rechtsopvolgers en dat onder meer bijdraagt in de kosten van lokale besturen voor de inzameling van asbestafval via de gemeentelijke containerparken en de milieuverantwoorde verwerking van dat afval;

13° met het oog op de verdere afbouw van het storten van afvalstoffen, blijvend prioriteit te geven aan verwerkingstechnieken van asbest die gericht zijn op recuperatie mits zij economisch verantwoord zijn; daarom de internationale evolutie ter zake blijvend op te volgen en het onderzoek ter zake te stimuleren en slechts bij ontstentenis van dergelijke technieken voor voldoende veilige stortcapaciteit te zorgen;

14° een systeem van fiscale stimuli uit te werken waarbij de verwijdering van ongebonden asbest bij verbouwingen financieel wordt aangemoedigd;

15° aan te dringen op een internationaal verbod op de productie en het gebruik van asbest;

16° bij de federale regering aan te dringen op:

- de nodige maatregelen om de registratie van asbestgelieerde aandoeningen te centraliseren en om de epidemiologie van mesothelioom en andere kankers als gevolg van asbest in kaart te brengen;
- een centraal asbestregister voor alle overheidsgebouwen, overheidsinfrastructuur, voor het publiek toegankelijke gebouwen en fabrieksgebouwen waar asbest aanwezig is;

- een register van asbesthoudende producten;
- de slachtoffers van blootstelling aan omgevingsasbest en de slachtoffers die als gevolg van de blootstelling aan asbest een beroepsziekte hebben opgedaan, op dezelfde wijze te vergoeden voor alle schade die ontstaan is door de blootstelling aan asbest;
- de invoering van de schuldvraag naar Frans model, met name de invoering van de onverschoonbare fout, zodat slachtoffers die een beroepsziekte hebben opgelopen door de blootstelling aan asbest, altijd worden vergoed;
- de uitwerking van een degelijk asbestfonds dat de slachtoffers een vergoeding toekent die overeenkomt met de vergoeding die ze via burgerrechtelijke weg zouden kunnen krijgen, maar pas na emotioneel zware, juridische processen;
- de invoering van een uitzondering op de algemene verjaring van de burgerlijke vordering omdat asbest pas vele jaren (dertig tot veertig jaar) na de blootstelling optreedt.